

12. Zade L. A. (1976). *Poniatye linyh vystycheskoi peremennoi y eho prymerenye k pyniatyiу pryblzhennykh reshneniyi* [The concept of a linguistic variable and its application to kicking approximate solutions]. М.: Myr, 165 s. [in Rus.].

ДАНИ ПРО АВТОРІВ

Горошкова Лідія Анатоліївна, д.е.н., доцент, академік Академії економічних наук України, професор кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики Запорізького національного університету, e-mil: goroshkova69@gmail.com

Волков Володимир Петрович, д.т.н., професор, академік Академії економічних наук України, професор кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики Запорізького національного університету, e-mil: volkovvp49@gmail.com

Хлобистов Євген Володимирович, д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, професор кафедри екології Національного університету «Києво-Могилянська академія», вул. Григорія Сковороди, 2, Київ 04655, Україна e-mil: ievgen.khlobystov@ukr.net

ДАНИЕ ОБ АВТОРАХ

Горошкова Лидия Анатольевна, д.э.н., доцент, академик Академии экономических наук Украины, профессор кафедры предпринимательства, менеджмента организаций и логистики Запорожского национального университета, e-mil: goroshkova69@gmail.com

Волков Владимир Петрович, д.т.н., профессор, академик Академии экономических наук Украины, профессор кафедры предпринимательства, менеджмента организаций и логистики Запорожского национального университета, e-mil: volkovvp49@gmail.com

Хлобыстов Евгений Владимирович, д.э.н., профессор, академик Академии экономических наук Украины, профессор кафедры экологии Национального университета «Києво-Могилянская академия» e-mil: ievgen.khlobystov@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Horoshkova Lidiia, D. Sc. in Economics, Professor of the Department of entrepreneurship, management of organizations and logistics, Zaporizhzhya National University, e-mil: goroshkova69@gmail.com

Volkov Vladimir, D. Sc. in technical, professor, Professor of the Department of entrepreneurship, management of organizations and logistics, Zaporizhzhya National University, e-mil: volkovvp49@gmail.com

Khlobystov Ievhen, D. Sc. in Economics, professor, Professor of the Department of Environmental Studies, National university of «Kyiv-Mohyla academy», e-mil: ievgen.khlobystov@ukr.net

Подано до редакції 30.07.2019

Прийнято до друку 25.08.2019

УДК 339.9:338.45.000.32

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43-99-110>

ЗАСАДИ ПРОМИСЛОВИХ ПОЛІТИК КРАЇН СВІТУ З РІЗНИМ РІВНЕМ РОЗВИТКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Дейнеко Л. В.,
Ципліцька О. О.

Актуальність теми дослідження пояснюється усвідомленням як в розвинутих країнах світу, так і в тих, що розвиваються, необхідності відродження промисловості та удосконаленні промислової політики як ключового інструменту стратегії економічного розвитку.

Постановка проблеми. Ефективність промислових політик країн з різним рівнем розвитку залежить від того, наскільки засади, на яких ця політика формується, враховують стартові національні умови та вимоги і тенденції глобального ринку. Для країн з однаковим рівнем доходу можна визначити спільні напрями стратегій промислового розвитку та найбільш ефективні інструменти промислової політики. За схожих стартових умов відмінності у підходах до промислової політики можуть обумовлювати і відмінності між результатами її реалізації, а за різних початкових умов можуть тягнути за собою вирівнювання економічних показників та швидку конвергенцію економік.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання формування та реалізації промислової політики в країнах світу досліджувалися як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, зокрема, такими, як О. І. Амоша, А. Андреоні, К. Варвік, В. П. Вишневський, В. М. Геєць, Г. Кресті, Дж. Лін, В. І. Ляшенко, А. Номан, І. Нублер, К. Оно, Х. Салазар-Сірінакс, Є. Старіков, Дж. Стігліц, В. Трейчел, К. Шваб.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Незважаючи на спроби узагальнити підходи та інструменти промислової політики для окремих груп країн, пошук оптимального дизайну вітчизняної промислової політики все ще триває, що ускладнює прийняття важливих нормативних актів в сфері промислового розвитку та є причиною запеклих дискусій між гілками влади в процесі формування Стратегії розвитку промислового комплексу України, законодавчого врегулювання «промислового безвізу» та вивізних мит на окремі види промислової сировини тощо.

Постановка завдання, мети дослідження. Метою дослідження є узагальнення досвіду промислових політик країн з рівним рівнем економічного розвитку та обґрунтування необхідності його використання при визначенні основних засад вітчизняної промислової політики.

Метод або методологія проведення дослідження. При проведенні дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, історичний, порівняння, діалектичний метод пізнання; а також методи статистичного аналізу, монографічні дослідження при вивченні досвіду окремих країн, експертні оцінки при розробці пропозицій щодо формування та реалізації промислових політик у трансформаційних економіках.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). Досліджено засади промислових політик трьох груп країн – з високими, середніми та низькими доходами в контексті їх історичного розвитку. Визначено соціально-економічні та інституційні умови в різних країнах, де реалізація певного типу промислової політики мала позитивні або негативні наслідки. Аналіз стану розвитку промисловості в Україні та результатів реалізації промислової політики показав, що остання потребує перегляду релевантності застосовуваних інструментів та заходів викликам внутрішнього та глобального середовища. На основі досвіду зарубіжних країн визначені пріоритети промислового розвитку та обґрунтовані ключові засади промислової політики для України.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути застосовані при формуванні нормативно-правової бази, що регулює промисловий розвиток, при розробці Концепції державної промислової політики, Стратегії промислового розвитку центральними органами виконавчої влади і відповідних розділів програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів.

Висновки відповідно до статті. В ході дослідження було визначено, що основу сучасних промислових політик країн з високим рівнем розвитку складають протекціоністські заходи та стимулювання інноваційної діяльності всередині держави; країни з середнім рівнем доходу надають пріоритет інноваційній та технологічній політиці; країнам з низьким рівнем доходу, зокрема, Україні, слід спрямувати заходи промислової політики на промислову модернізацію, імпортозаміщення, вбудовування у глобальні ланцюги доданої вартості з метою прискорення соціально-економічного розвитку та посилення конкурентоспроможності на світових ринках.

Ключові слова: промислова політика, інструменти промислової політики, інноваційна політика, протекціонізм, технологічна модернізація, рівень економічного розвитку

ОСНОВЫ ПРОМЫШЛЕННОЙ ПОЛИТИКИ СТРАН МИРА С РАЗНЫМ УРОВНЕМ РАЗВИТИЯ: УРОКИ ДЛЯ УКРАИНЫ

**Дейнеко Л. В.
Цыплицкая Е. А.**

Актуальность темы исследования объясняется необходимостью как развитых стран мира, так и развивающихся, в возрождении и совершенствовании промышленной политики в условиях глобализации как ключевого инструмента стратегии экономического развития.

Постановка проблемы. Эффективность промышленных политик стран с разным уровнем развития зависит от того, насколько основы, на которых эта политика формируется, учитывают национальные условия и требования и тенденции глобального рынка. Для стран с одинаковым уровнем дохода можно определить общие направления стратегий промышленного развития и наиболее эффективные инструменты промышленной политики. При схожих стартовых условиях отличия в подходах к промышленной политике могут обуславливать и отличия между результатами их реализации, а при разных начальных условиях влечь за собой выравнивание экономических показателей и быструю конвергенцию экономик.

Анализ последних исследований и публикаций. Отдельные вопросы формирования и реализации промышленной политики в странах мира исследовались как отечественными, так и зарубежными учеными, в частности, такими, как А. И. Амоша, А. Андреони, К. Варвик, В. П. Вишневский, В. М. Геец, Г. Крести, Дж. Лин, В. И. Ляшенко, А. Номан, И. Нублер, К. Оно, Х. Салазар-Сиринакс, Е. Стариков, Дж. Стиглиц, В. Трейчел, К. Шваб.

Выделение неисследованных частей общей проблемы. Несмотря на попытки обобщить подходы и инструменты промышленной политики для отдельных групп стран, поиски оптимального дизайна промышленных политик всё еще длится, что усложняет принятие важных нормативных актов в сфере промышленного развития и является причиной ожесточенных дискуссий между ветвями власти в процессе формирования Стратегии развития промышленного комплекса Украины, законодательного урегулирования «промышленного безвиза» и вывозных пошлин на отдельные виды промышленного сырья.

Постановка задачі, цілі дослідження. Целью дослідження являється обобщення опыта промислових політик країн з різним рівнем економічного розвитку і обґрунтування необхідності його використання при визначенні основних принципів вітчизняної промислової політики.

Метод или методологія проведення дослідження. При проведенні дослідження були використані загальнонаукові і спеціальні методи: аналіза, синтеза, індукції і дедукції, історический, порівняння, діалектичний метод пізнання; а також методи статистического аналіза, монографіческіе дослідження при вивченні опыта окремих країн, експертніе оцінки при розробці пропозицій по формуванню і реалізації промислових політик в трансформаційних економіках.

Изложение основного материала (результаты работы). Исследованы основы промислових політик трьох груп країн – з високими, середніми і низкими доходами в контексті їх історического розвитку. Визначені соціально-економіческіе і інституційналіе условия в різних країнах, де реалізація визначеного типу промислової політики мала позитивніе или отрицательніе последствия. Аналіз состоянія розвитку промисловості в Україні і результатів реалізації промислової політики показав, що остання потребує перегляду релевантності використовуваних інструментів і мер виводам внутрішньої і глобальної середовища. На основі опыта зарубіжних країн визначені пріоритети промислового розвитку і обґрунтовані ключові принципи промислової політики для України.

Область применения результатов Результаты исследования могут быть применены для формирования нормативно-правовой базы, регулирующей промышленное развитие, при разработке Концепции государственной промышленной политики, Стратегии промышленного развития центральными органами исполнительной власти и соответствующих разделов программ социально-экономического и культурного развития регионов.

Выводы в соответствии со статьей. В ходе исследования было определено, что основу современных промислових політик країн з високим рівнем розвитку составляют протекціоністськіе меры і стимулювання інноваційної діяльності внутри государства; країни со среднім рівнем дохода отдають пріоритет інноваційної і технологіческої політиці; країнам з низким рівнем дохода, в том числі, Україні, следует направить меры промислової політики на промислову модернізацію, імпортозаміщення, встраивание в глобальніе цепочки добавленной стоимости с целью ускоренія соціально-економіческого розвитку і усилення конкурентоспособності на мировых рынках.

Ключевые слова: промислова політика, інструменти промислової політики, інноваційна політика, протекціонізм, технологіческа модернізація, рівень економіческого розвитку

FOUNDATIONS OF INDUSTRIAL POLICY IN THE COUNTRIES WITH DIFFERENT LEVELS OF DEVELOPMENT: LESSONS FOR UKRAINE

Deineko L. V.,
Tsyplitska O.O.

Relevance of the research topic is due to the need of developed and developing states of the world in renaissance and improvement of industrial policy as a key instrument of economic development strategy in a globalizing world.

Formulation of the problem. The efficiency of industrial policy in countries with different level of development depends on the fact how principles the policy is based on take into consideration the starting national conditions and requirements and trends of global market. For the countries with the same levels of income it is possible to determine the common directions of industrial development strategies and efficient tools of industrial policy. Under similar starting conditions differences in approaches to industrial policy may also determine the differences in results of its implementation; under different starting conditions they can entail the smoothing out of economic performance and a rapid convergence of economies.

Analysis of recent research and publications. Some issues on industrial policy implementation in the countries of the world were investigated by both domestic and foreign scholars: A. I. Amosha, A. Andreoni, K. Warwick, V. P. Vyshnevsky, V. M. Heyets, G. Cresti, J. Lin., V. I. Liashenko, A. Noman, I. Nubler, K. Ohno, H. alazar-Xirinachs, E. Starikov, J. Stiglitz, V. Treichel, K. Shwab.

Selection of unexplored parts of the general problem. In spite of the multiple attempts to generalize the approaches and instruments of industrial policy for groups of countries the search of optimal design of industrial policy is still going on, what makes the adoption of important industrial development regulations complicated and is the reason of bitter discussions between the branches of authorities in the course of formation of Strategy of Ukrainian industrial complex development, legislative regulation of «industrial visa-free» and export duties on some types of feedstock.

Setting the task, the purpose of the study. The purpose of the study is generalization of the experience of industrial policies in countries with different levels of economic development and justification of the need to use it in setting the basic principles of domestic industrial policies.

Method or methodology for conducting research. In the research we used general and specific scientific methods of analysis, synthesis, induction and deduction, historical, comparison, dialectical method of knowledge;

also methods of statistical analysis, monographic research for countries' experience, expert assessment method for elaboration the recommendations on industrial policy implementation in transformation economies.

Presentation of the main material (results of work). The industrial policy of three groups of countries – with high, middle and low income – are studied due to their historical development. Socioeconomic and institutional conditions of countries, where the implementation of a certain type of industrial policy had positive or negative results, were determined. The analysis of the Ukrainian industrial performance and industrial policy showed that the policy should be revised according to the relevance of instruments and measures to the challenges of internal and global environment. The priority directions of industrial development are determined and the key principles of industrial policy in Ukraine are justified based on foreign experience.

The field of application of results. The results of this research can be applied in the process of industrial regulatory framework formation, in the Concept of state industrial policy and the Strategy of industrial development elaboration by central executive authorities, and in the preparation of relevant sections of programs of regions' socioeconomic and cultural development.

Conclusions according to the article. In the study it is determined that these are the protectionism measures and innovation activity stimulation which are the base of the modern industrial policies in the countries with a high level of development; the middle-income countries should prioritize innovation and technology policies; the low-income states including Ukraine should focus on industrial modernization, import substitution, and the integration into global value chains in order to accelerate their socioeconomic development and strengthen the competitiveness over the world markets.

Key words: industrial policy, instruments of industrial policy, innovation policy, protectionism, technological modernization, level of economic development

JEL Classification: L50, L52, O14, O25

Актуальність теми дослідження. Сучасний світ, опинившись в реаліях постіндустріалізації та глобалізації, усвідомив необхідність повернення до парадигми індустріального розвитку, але на якісно нових засадах, де промислова політика спрямовується не лише на вирішення проблем функціонування відповідного сектору економіки згідно з визначеними пріоритетами, а виступає важливою координуючою складовою інших видів державних політик і платформою для формування економічної політики держави.

Незважаючи на неможливість створення деякої універсальної стратегії, яка підходить будь-якій економіці, розуміння досвіду промислової політики розширює уяву про принципи її формування в різних економічних та інституціональних умовах і вказує на сфери, де слід поліпшувати координацію та синхронізацію її програм та заходів. Вивчення та використання досвіду успішної імплементації промислових політик в зарубіжних країнах, що знаходяться на різних рівнях економічного розвитку, є актуальним для запуску в Україні принципово нової промислової політики, що дозволяє знизити уразливість вітчизняної економіки щодо внутрішніх та глобальних загроз, забезпечити сталість економічного зростання та готовність економіки до викликів майбутнього.

Крім того, внаслідок поглиблення інтегрованості національних економік в глобальні ланцюги доданої вартості та ускладнення нових виробничих систем все більш актуальними стають проблеми координації, узгодження та синхронізації промислових політик. Розуміння засад, на яких формується промислова політики тієї чи іншої країни, дозволяє забезпечити конкурентоспроможність на відповідних ринках та полегшити інтеграцію до вищих ланок глобальних ланцюгів доданої вартості.

Постановка проблеми. Структурна та технологічна дивергенція країн в умовах глобальних змін обумовлює різноманіття підходів щодо основоположних принципів промислової політики, розширення спектру її траєкторій та інструментів реалізації. Досвід зарубіжних країн переконливо доводить, що від цього залежать успішність структурних трансформацій, рівень конкурентоспроможності держави та її експортний потенціал.

За схожих стартових умов відмінності у підходах до промислової політики можуть обумовлювати і відмінності між результатами її реалізації, а за різних початкових умов можуть тягнути за собою вирівнювання економічних показників та швидку конвергенцію економік. Втім, для країн з однаковим рівнем доходу можна визначити спільні напрями стратегій промислового розвитку та найбільш ефективні інструменти промислової політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Типи промислової політики, її успішність та ефективність інструментів в різних економічних та інституціональних умовах стали предметом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних учених. Теоретико-методологічні засади дослідження промислової політики в країнах світу знайшли своє відображення в працях А. Андреоні, К. Варвіка, Г. Кресті, Дж. Ліна, А. Номана, І. Нублера, К. Ою, Х. Салазара-Вірінакса, Є. Старікова, Дж. Стігліца, В. Трейчела, К. Шваба та інших. Аналізу реформ у вітчизняній промисловості присвятили свої праці О. І. Амоша, В. П. Вишневський, В. М. Геєць, В. І. Ляшенко та інші. Незважаючи на спроби робити узагальнення підходів та інструментів промислової політики для окремих груп країн, пошуки оптимального дизайну вітчизняної промислової політики все ще тривають, що ускладнює прийняття важливих нормативних актів в сфері промислового розвитку та є причиною запеклих дискусій між гілками влади в процесі формування Стратегії промислового розвитку України, законодавчого врегулювання «промислового безвізу» та вивізних мит на окремі види промислової сировини тощо.

Метою дослідження є узагальнення досвіду промислових політик країн з рівним рівнем економічного розвитку та обґрунтування необхідності його використання при визначенні основних засад вітчизняної промислової політики.

Методи дослідження. При проведенні дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, історичний, порівняння, діалектичний метод пізнання; а також методи статистичного аналізу, монографічні дослідження при вивченні досвіду окремих країн, експертні оцінки при розробці пропозицій щодо формування та реалізації промислових політик у трансформаційних економіках.

Результати дослідження. Аналіз досвіду країн в сфері промислового регулювання засвідчив, що попри спільність домінуючої економічної парадигми на різних етапах розвитку, мають місце значні відмінності в засадах промислової політики країн з різним рівнем розвитку та в інструментах її реалізації, що зумовлено впливом історичного розвитку та внутрішнього стану економіки тієї чи іншої країни.

Контекст промислової політики визначається переважно промисловою структурою країни та її інституційним ладом [1, с. 246]. Країни із слабкими позиціями на міжнародних ринках товарів та послуг змушені поєднувати секторальні заходи – підтримку, стимулювання, субсидування, інвестування у стратегічно важливі галузі промисловості, із стратегіями всезагального технологічного розвитку економіки. Розвинуті країни із значними відмінностями у промисловій структурі розробляли політику із різним ступенем державного втручання. Так, зокрема, Японія, чий показники традиційно залежали від двох секторів (автомобільного та електроніки) спрямувала свою політику на диверсифікацію та підвищення стійкості своєї промислової бази. Німеччина, навпаки, завдяки диверсифікованій і добре організованій системі виробництва, зосередилася на технологічному переході, керованому національною програмою «озеленення» економіки. США, промислова база яких значно звузилася протягом останніх десятиліть, взяли курс на розширення виробництва в існуючих секторах економіки.

В країнах з високим рівнем доходу можна виділити три фази промислової політики після 1945 року. У першу, до 1970-х років, основною метою західних країн було наздогнати рівень економічного розвитку Сполучених Штатів. В цей період активно використовувалося фінансування промислових проектів та слабких секторів економіки. Успішні промислові політики продемонстрували країни, що сьогодні обіймають перші сходини в світових рейтингах соціально-економічного розвитку, – Німеччина, Франція, Фінляндія, Данія, Ірландія, Японія тощо. Невід'ємним елементом програм їх промислового розвитку було протекціоністське втручання держави – від запровадження імпорتنих мит для захисту молодих галузей економіки до грантових програм монопольних підприємств, постачання дешевої сировини та комплектуючих від державних підприємств, від державно-приватного партнерства до прямих державних інвестицій, субсидій тощо. В США таку підтримку отримували підприємства з виробництва комп'ютерів, а також ті, що впроваджували Інтернет-технології, в яких країна досі залишається світовим лідером, аерокосмічна галузь. Франція здійснила успішну державну підтримку космічної програми «Аріан» та європейської співпраці у виробництві літаків Airbus. У Фінляндії держава вкладала значні інвестиції в переробну промисловість – виробництво паперу, целюлозну та металургію. В результаті у 1980-х роках державні підприємства забезпечували вже 18% всієї доданої вартості промисловості.

Під час другої фази, 1980-2000-ті роки, уряди країн відмовилися від інтервенціонізму та встановили в якості пріоритетних цілей лібералізацію та конкуренцію. Провідними інструментами стали горизонтальні заходи промислової політики, спрямовані на стимули для досліджень й розробок, навчання та відкриття ринків для іноземної конкуренції. Наприклад, сучасна промислова політика США бере свій початок від програм розвитку 1980-х років, які розраховані на довгострокову перспективу, але переважна їх кількість орієнтована на інноваційний розвиток та підготовку кадрів. Серед чотирьох нових програм, прийнятих на початку другої декади XXI століття три стосуються зазначеного напрямку, причому всі програми реалізуються як на федеральному, так і на регіональному рівнях.

Уряд Японії встановив три ключових цілі промислової політики: 1) інноваційна та технологічна інфраструктура; 2) доступ до фінансових та інших видів ресурсів; 3) розширення експорту. Структура її програм за рівнями, так само, як і в США, характеризується багат шаровістю, тобто заплановані заходи відпрацьовуються на всіх рівнях. Це забезпечує більшу гнучкість та ефективність управління промисловими реформами, але в той же час з'являється проблема неузгодженості політик на різних рівнях.

Для країн-членів ЄС перехід до горизонтальної політики був зумовлений також і обмеженнями, встановленими правилами Європейського Союзу, зокрема, на прями державні дотації підприємствам. Але в рамках промислової політики європейських країн застосовувалися поодинокі протекціоністські заходи. Галузеві преференції стосувалися суднобудування, вугільної промисловості та автомобілебудування у Великій Британії, Фонди Єднання ЄС фінансували розбудову інфраструктури у найбільш відсталіх регіонах Союзу.

Відкрита економіка має значні переваги, але в разі недостатнього інноваційного розвитку вона втрачає свою конкурентоспроможність, погіршуються показники соціально-економічного розвитку. Тож в останнє десятиліття розвинуті країни переглянули зміст промислової політики та спрямували її на стимулювання інноваційної діяльності та розвиток малого й середнього бізнесу, а деякі країни розробили програми секторальної підтримки для відновлення промисловості після кризи 2008-2009 років. Така політика засновується на сполученні горизонтальних заходів, пов'язаних із покращенням бізнес-середовища, забезпеченням інфраструктури, підтримкою розвитку кластерів, освітніми проектами, розвитком фінансового посередництва, та заходів, спрямованих на підтримку інновацій, включаючи державне фінансування досліджень і розробок та кредитування інновацій з високим рівнем ризику. Зокрема, промисловість Німеччини переживає новий трансформаційний цикл, коли старі програми все ще орієнтовані на забезпечення інноваційної та технологічної інфраструктури й підготовку фахівців, а нові зосереджуються на комплексному розвитку системи переробної промисловості й забезпеченні інфраструктури та мереж. Багато країн вдаються до пробних кроків, щоб вийти за рамки традиційної

горизонтальної політики для підтримки пріоритетних напрямів інноваційних ініціатив, більш детально ці аспекти проаналізовано авторами у дослідженні, присвяченому посткризовим економікам [2, с. 19-31].

Нові індустріальні країни, пострадянські трансформаційні економіки мають ризик потрапити, як і Україна, в пастку середнього доходу, вихід з якої передбачає стимулювання технологічного розвитку за рахунок створення або запозичення інновацій. Ефективними заходами для таких економік є створення власних науково-дослідних лабораторій, забезпечення доступу до іноземних знань та освітні проекти для підготовки фахівців. Одним з найбільш дієвих інструментів виступає партнерство між державою та приватним сектором, а також між вітчизняними та іноземними фірмами – лідерами на ринку інновацій. Технологічній модернізації виробництва також сприяють митно-тарифна політика, спрямована на імпорт інноваційних технологій та продукції, пряме державне фінансування наукових досліджень та просування результатів наукової праці академічних установ, просування вітчизняних фірм на міжнародних ринках за моделлю іноземних фірм-лідерів та ініціювання міжнародних злиттів та поглинань. Ключовою перевагою таких горизонтальних заходів є відсутність обмежень на їх імплементацію з боку міжнародних торговельних організацій, зокрема, СОТ.

Політика технологічної модернізації актуальна і для країн з низьким рівнем доходу. Формування їх промислової політики ускладнюється тим, що поряд із багаточисленними внутрішніми проблемами вони мають відповідати на виклики глобальних індустріальних змін. Технологічні інновації в таких країнах мають служити для усунення розриву у продуктивності, модернізації промисловості та диверсифікації економіки. Ряд країн, зокрема Бангладеш та Ефіопія, демонструють позитивний досвід у використанні популярних та непопулярних інструментів промислової політики у досягненні цілей розвитку відповідних галузей економіки. Але поряд із тим, необґрунтоване наслідування структури економіки розвинутих країн та створення на цій основі порівняльних переваг в рамках концепції структуралізму у спробах наздогнати їх рівень розвитку, обумовлює неуспішність промислових політик. Наприклад, Індонезія розпочала розвивати суднобудування, орієнтуючись на досвід Нідерландів, при цьому ВВП на душу населення складав лише 10% від показника країни-лідера у 1960-х роках. Так само була започаткована автомобільна індустрія у 1970-х роках у Заїрі (зараз – Демократична Республіка Конго) при ВВП на душу населення у 5% від рівня промислового лідера [3]. Наслідком стало посилення державного втручання в економіку для підтримки цих галузей та інфраструктури, що привело до дисбалансів на грошово-кредитному ринку, ринку капіталів та ринку праці, а отримані результати не виправдали витрат.

На основі успішного досвіду здійснюються спроби формування універсальних алгоритмів впровадження успішної промислової політики [4]. Для країн, що розвиваються, рекомендовано спрямувати державну політику на підтримку порівняльних переваг та не покладатися цілком на ринковий механізм. При цьому вони можуть реалізовувати стратегії експортної експансії, імпортозаміщення, промислової диверсифікації або промислового заглиблення. В будь-якому випадку, яка б стратегія не була обрана для промислового розвитку, її ефективність з часом вичерпується. Китай для прискорення економічного зростання використав експортну експансію, його порівняльною перевагою була відносно дешева робоча сила. Однак із завоюванням зовнішніх ринків та збільшенням обсягів виробництва відбулося поступове зростання рівня заробітної плати, і ця перевага поступово втрачається. Політика імпортозаміщення у країнах Латинської Америки почала втрачати сенс, коли стало зрозуміло, що створені галузі виживають лише за рахунок державної підтримки та протекціонізму, а утворені ланцюги вартості не є конкурентоспроможними.

В узагальненому вигляді основні типи промислових політик країн з різним рівнем розвитку та ключові інструменти, що забезпечили їх успішність, представлені в табл. 1.

Таблиця 1. Ефективні інструменти промислової політики в країнах з різним рівнем розвитку

Група країн	Тип промислової політики	Приклад впровадження	Ключові інструменти політики
Країни з високим рівнем доходу	Протекціоністська	Урегулювання наслідків нафтового шоку на початку 1970-х років, фінансова криза 2008-2009 років (Велика Британія, Франція, США, Японія)	Кредитне забезпечення; гранти на навчання; стимулювання попиту; тимчасові імпорتنі обмеження
	Інноваційна	Інноваційна та конкурентна політика (Європейський Союз, Велика Британія, Франція, США, Японія)	Фінансування фундаментальних досліджень та їх комерціалізації; податкові кредити для досліджень й розробок; політика державних закупівель; політика у сфері вищої освіти
Країни з середнім рівнем доходів	Політика партнерства	Створення публічно-приватного консорціуму у сфері досліджень й розробок – телефонні комутатори в Кореї та Китаї; розробка архітектури ноутбука в Тайвані Спільні з іноземними компаніями дослідження й розробки – розробка двигуна в Hyundai Motor (Корея)	Забезпечення державного фінансування для державного сегменту досліджень й розробок
	Політика	Заохочення місцевих компаній	Поодинокі заходи із обмежень на

	технологічної модернізації	<p>шляхом перейняття досвіду підприємств з іноземними інвестиціями (телефонні комутатори в Китаї)</p> <p>Науково-виробничі комбінати в сфері передового машинобудування (Китай)</p> <p>Придбання зарубіжних технологій та брендів (Китай) – купівля компанією Lenovo фірми IBM PC; компанією TCL – фірми Shneider; компанією Geely – Volvo</p>	<p>максимальну частку іноземних інвесторів; застосування тарифної політики для регулювання імпорту</p> <p>Державне фінансування наукових досліджень</p> <p>Державні позики на укладання угод із злиття та поглинання</p>
Країни з низьким рівнем доходу	Імпорто-заміщення	Фармацевтичний сектор у Бангладеші	Обмеження права мультинаціональних корпорацій (МНК) імпортувати та продавати певні типи ліків (першої необхідності); заборона МНК продавати певні типи ліків за умови відсутності їх представництв в країні; регулювання цін на ліки першої необхідності; обмеження імпорту замінників ліків та сировини у разі, якщо вони виробляються двома або більше місцевими фірмами; призупинення видачі фармацевтичних патентів у 2008 році
	Експорто-орієнтована (включаючи спеціальні експортні зони та кластери)	Текстильна промисловість у Бангладеші	Використання схеми спеціальних експортних зон; грошові стимули для використання тканин місцевого виробництва для виготовлення готового одягу на експорт; встановлення схем повернення мит; створення митних складів для експортерів

Джерело: розроблено авторами на основі [5; 6; 7].

Україна, яка зорієнтована у реалізації своєї економічної політики на європейські принципи та вимоги, встановлені міжнародними угодами (Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, що набрала чинності 01.09.2017 року; Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі, що набрав чинності з 16.05.2008 року; Програми Міжнародного валютного фонду розширеного фінансування (EFF) та підтримки stand-by (SBA) тощо), змушена вибудовувати промислову політику у вкрай суперечливих умовах.

Промислова політика в суверенній Україні тривалий час не мала системного характеру, знаходилась під значним впливом зовнішніх факторів, що негативно позначилося на динаміці розвитку промислового комплексу. Одним з негативних наслідків недостатньої уваги до промисловості з боку урядових кіл, є скорочення частки валової доданої вартості, яка створюється за рахунок галузей переробної промисловості, про що свідчить поступове розходження обсягів її випуску та ВВП (рис. 1). Хоча на частку переробної промисловості у 2017 році припадало 0,6% з 2,5% зростання реального ВВП країни; у 2010 році цей показник становив лише 0,4% з 5,5%.

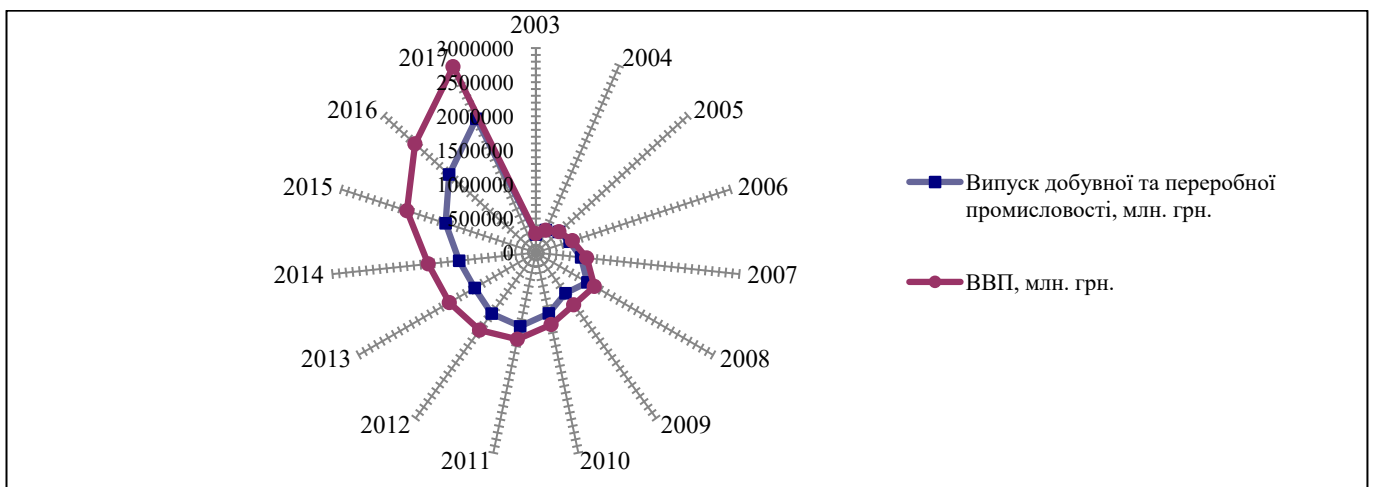

Рисунок 1. Динаміка ВВП та випуску продукції переробної промисловості у фактичних цінах, 2000-2017 рр., млн грн.

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

В результаті країна опинилася в стані так званої «пастки середнього доходу» (рис. 2).

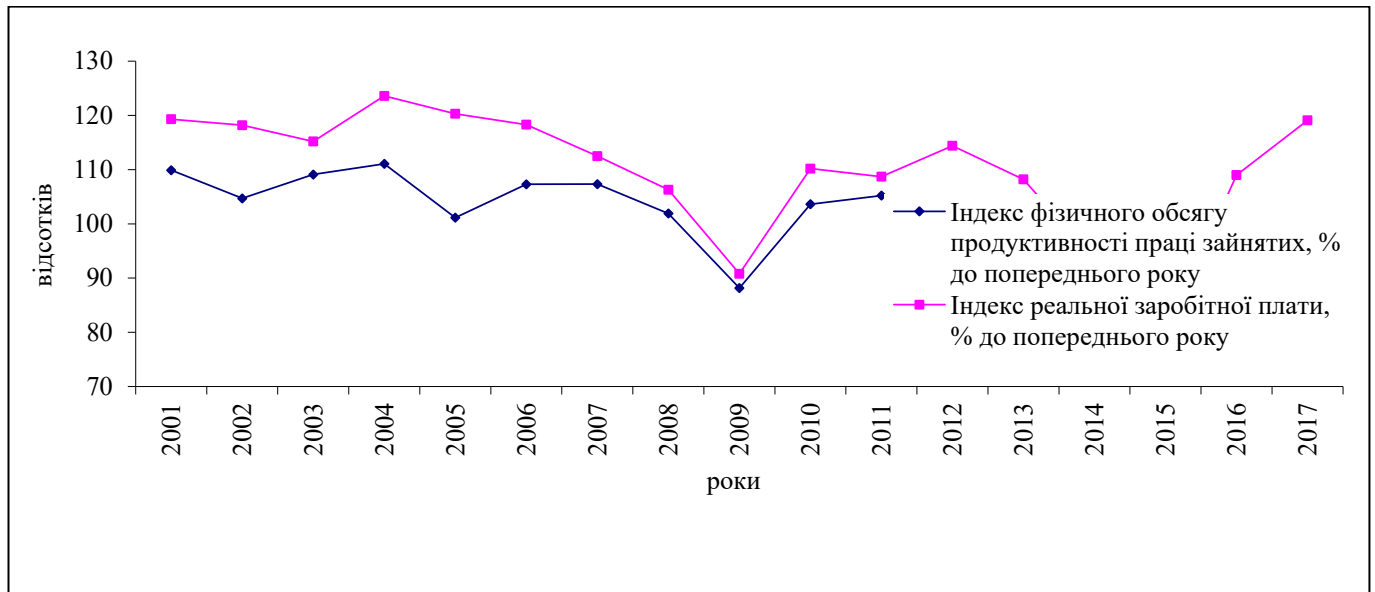

Рисунок 2. Пастка середнього доходу в Україні

Джерело: побудовано авторами за даними [9]

За К. Оно [10], це явище є наслідком низької якості промислової політики. Зростання економіки забезпечується наявними перевагами (природні ресурси, міжнародна допомога, великі проекти тощо), а не за рахунок створення нової цінності всередині країни її фірмами та громадянами. Внаслідок втрати конкурентних переваг в експорті переробної промисловості через переважання індексу зростання зарплат над зростанням продуктивності праці країна застрягає на деякому рівні доходу і не може просуватися далі. Рівень ВВП на душу населення в таких країнах коливається в межах 1000-12000 дол. США в постійних цінах. Країни характеризуються низьким рівнем інвестиційних вливань, повільним зростанням у переробній промисловості, обмеженою промисловою диверсифікацією та поганими умовами на ринку праці.

На рис. 2 «пастка середнього доходу» виглядає як перевищення індексу реальної зарплатної плати над індексом продуктивності праці. Таке явище характерне для усього періоду дослідження (2001-2017 рр.), крім 2015 року, коли внаслідок зовнішньої агресії відбувся шок валютного курсу та ціновий шок на ринку промислових і споживчих товарів, рівень зарплатної плати не встиг відреагувати на зростання цін. У 2016 році статус-кво відновився.

Природа такої стагнації витікає із недостатньої уваги уряду до проблем розвитку промисловості. Аналіз промислової політики, її програм та заходів за останні 20 років показує, що вся державна підтримка була зосереджена на енергетичному та металургійному секторах, а також на продукції сільського господарства та харчової промисловості. Традиційно ці сектори не вважаються високотехнологічними та лише позиціонують країну у міжнародній торгівлі в якості «сировинного придатку». Найбільш розвинуті країни формували свої стратегічні пріоритети в промисловому розвитку в таких видах діяльності як машинобудування (виробництво комп'ютерів, електронних приладів, робототехніка, автомобілебудування, аерокосмічне будування), фармацевтика, біо- та нанотехнології тощо.

Аналіз показників переробної промисловості в Україні порівняно з ЄС (табл. 2) свідчить про значну відсталість розвитку цього сектору.

Наведені в табл. 2 дані демонструють, що у 2016 році країни ЄС за індексом промислової конкурентоздатності знаходяться на місцях від 1 (Німеччина) до 65 (Мальта) та на 93 – Кіпр. При цьому в середньому значення індексу за період в ЄС погіршилося. Зокрема, у Великій Британії він знизився з 0,34 до 0,22, у Італії – з 0,37 до 0,27, у Франції – з 0,36 до 0,27. Україна з 2000 по 2016 роки поступилася п'ятьма сходинками в рейтингу. Показник доданої вартості переробної промисловості на одну особу в Україні у 2000 році становив 52,9% від мінімального значення по ЄС (Болгарія), у 2016 році лише 44,1% від мінімального значення ЄС (Кіпр). Експорт переробної промисловості на одну особу в Україні характеризується позитивною тенденцією, однак темпів його зростання (майже 5,7% на рік) недостатньо, щоб наздогнати мінімальні показники по ЄС (Кіпр).

Середньо- та високотехнологічна продукція в структурі доданої вартості України має позитивну динаміку, за період її частка зросла з 23 до 30%. Щодо зрушень в структурі експорту переробної промисловості, то частка середньо- та високотехнологічних товарів в Україні не змінилася і становила 38%. В країнах ЄС мінімальне значення показника (2000 р. – Латвія, 2016 р. – Греція) зросло, в той час як максимальне (2000 р. – Мальта, 2016 р. – Угорщина) скоротилося. В середньому по ЄС за вказаний період показник збільшився з 51 до 56%. Частка високотехнологічної продукції в експорті в Україні у 2,5 разів менша від Люксембургу, який має найнижчу частку серед країн ЄС, і становить 3,2% (рис. 3).

Таблиця 2. Показники розвитку переробної промисловості в Україні та країнах ЄС у 2000 та 2016 роках

Показник	Україна		Країни ЄС-28			
	2000	2016	2000		2016	
			min	max	min	max
Індекс промислової конкурентоздатності (CPI):						
- рейтинг	59	64	86	1	93	1
- балів	0,05	0,04	0,02	0,56	0,02	0,52
Додана вартість переробної промисловості на одну особу, дол. США	250,6	350,08	474,15	9378,24	793,65	20100
Експорт товарів переробної промисловості на одну особу, дол. США	253,22	611,23	315,27	18124,3	743,93	31038,5
Частка доданої вартості середньо- та високотехнологічних видів діяльності переробної промисловості в доданій вартості переробної промисловості	0,23	0,3	0,11	0,65	0,21	0,61
Частка експорту середньо- та високотехнологічних видів діяльності переробної промисловості в експорті переробної промисловості	0,38	0,38	0,15	0,81	0,29	0,77
Частка доданої вартості переробної промисловості у ВВП	0,13	0,12	0,07	0,22	0,04	0,30
Частка експорту переробної промисловості в загальному експорті	0,85	0,72	0,71	0,97	0,72	0,95
Індекс якості промислового експорту	0,65	0,57	0,54	0,96	0,55	0,87
Індекс інтенсивності індустріалізації	0,34	0,36	0,18	0,75	0,21	0,78

Джерело: [11]

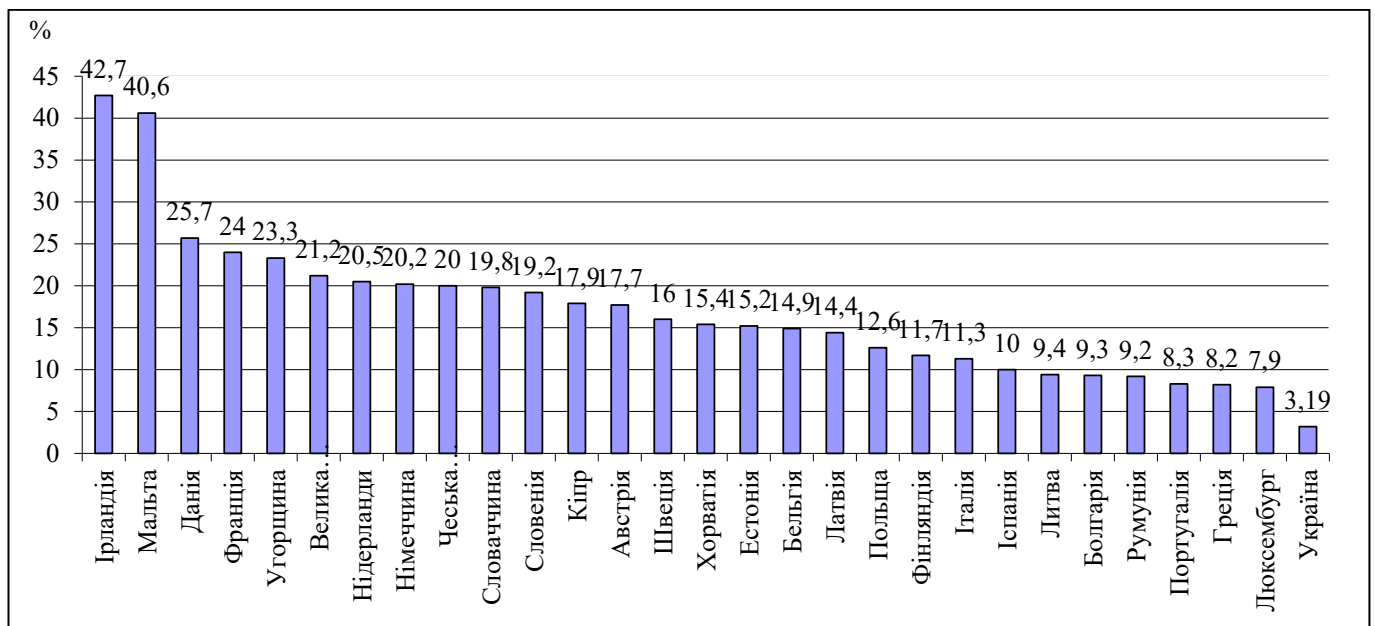

Рисунок 3. Частка високотехнологічної продукції в експорті України та країн ЄС-28, 2017 рік, %

Джерело: побудовано авторами за даними [12]

В країнах ЄС лідерами високотехнологічного експорту є Ірландія, Мальта, Данія. Ірландія є одним із світових лідерів фармацевтичної галузі та виробництва медичного обладнання; тут виробляються комп'ютери та комплектуючі, телекомунікаційні прилади, сільськогосподарське обладнання. На Мальті знаходиться ряд великих підприємств із виробництва мікросіпів, обслуговування літаків, транспортного обладнання. Основними секторами переробної промисловості Данії виступають машино- та приладобудування, зокрема, виробництво ветрогенераторів, безпроводних комунікацій, медичного обладнання і техніки тощо.

Технологічна модернізація переробної промисловості відбувається повільно та вимагає значних капіталовкладень у дослідження та розробки, виготовлення нової продукції або придбання нової техніки та обладнання. Частка витрат на дослідження й розробки в Україні протягом 2010-2017 рр. складала до 1% від ВВП (рис. 4), що у 3-4 рази менше, ніж частка витрат в країнах ЄС, яка в останні декілька років стабільно перевищує позначку у 2%. Головним джерелом фінансування в Україні все ще залишається держава, на частку якої припадало 0,2% ВВП у 2017 р., далі – підприємницький сектор з часткою 0,14% та інші джерела – 0,12% ВВП. В країнах ЄС державному сектору належить фінансування в такому ж обсязі від ВВП, як і в Україні, а основним джерелом фінансування досліджень і розробок виступають підприємці. Критичним є скорочення

цих витрат у 2017 порівняно з 2010 роком на 40% до рівня 0,45% ВВП, при цьому найбільше знизилися частки державного сектору та інших джерел.

В результаті ці негативні тенденції призвели до появи та закріплення ряду обмежень, які унеможливають повноцінну реалізацію промислового потенціалу вітчизняної економіки в коротко- та середньостроковій перспективі, а саме: поступова стагнація промислового розвитку, погіршення технологічної структури промисловості, малі обсяги витрат на науку та інновації, нестача доходів промислових підприємств та відповідне зниження власних інвестиційних ресурсів, низька продуктивність промислового виробництва, несприятливий інвестиційний клімат, висока залежність від імпорту, недосконалість товарних ринків, несприятливі умови для промислового експорту, невідповідність кадрового забезпечення потребам промисловості, неякісна виробнича інфраструктура тощо [13, с. 14-21].

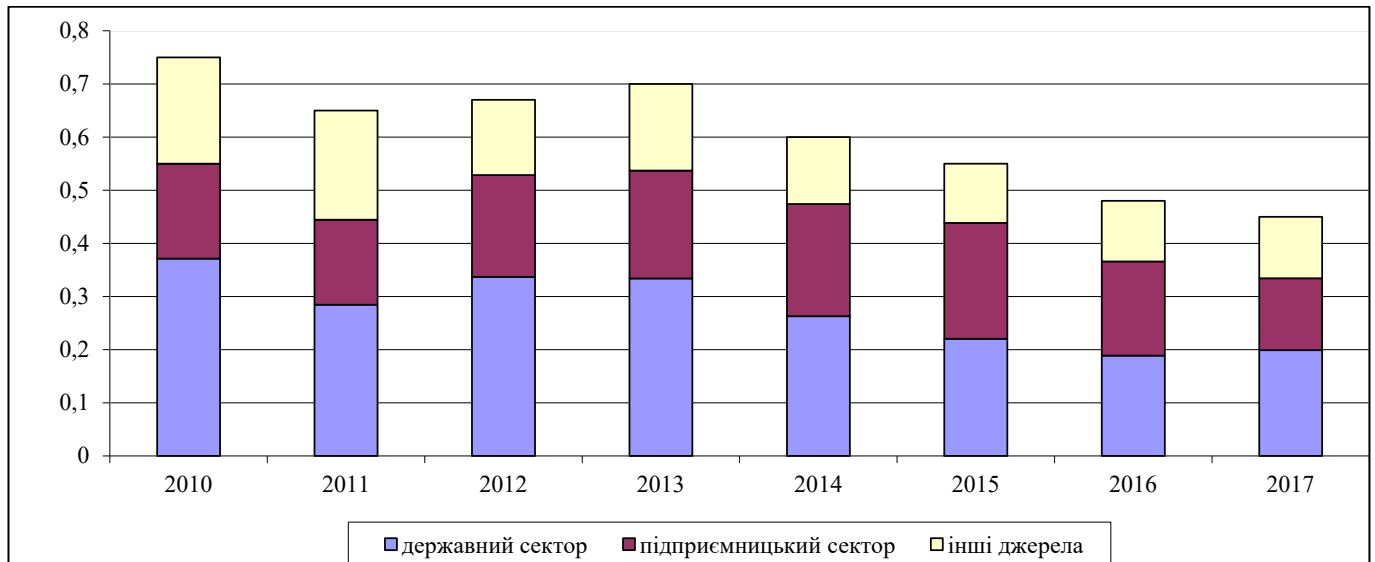

Рисунок 4. Структура витрат на дослідження й розробки в Україні у 2010-2017 роках за джерелами фінансування, % до ВВП

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Таким чином, відсутність внутрішньо узгодженої промислової політики, проведення непопулярних реформ в умовах недостатності інституційної спроможності держави, неадекватного інституціонального середовища стали причиною уповільнення промислового розвитку, скорочення конкурентоздатності промислових підприємств та їх експортного потенціалу. Інші трансформаційні економіки – члени Європейського Союзу, зокрема, Естонія, Литва, Польща, Угорщина, Чеська Республіка, здійснювали промислову трансформацію більш швидкими темпами завдяки внутрішньому та зовнішньому інвестуванню та значній державній підтримці досліджень й розробок, стандартизації продукції, формуванню сприятливого бізнес-середовища.

Уникнення пастки середнього доходу та прискорення економічного розвитку для України можливе при виході на нові міжнародні ринки, через запровадження новітніх технологічних процесів, стимулювання внутрішнього попиту на високоякісні та інноваційні товари. Важливими елементами цієї системи заходів є інвестиції в інфраструктуру, освіту і науку та підтримка державою провідних експортних секторів й розвиток нових. Забезпечення лібералізації торгівлі відбувається за підтримки Європейського Союзу: у 2016 році урядом розпочато Діалог високого рівня Україна-ЄС з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості, спрямований на розширення горизонтальних інструментів промислової політики в Україні (усунення технічних бар'єрів в торгівлі, публічні закупівлі, розвиток малого та середнього бізнесу) та розбудову промислових галузевих кластерів (автомобілебудівного, аерокосмічного, легкої промисловості, енергетичного машинобудування, хімічного тощо). Результатом цього діалогу стала переорієнтація промислової політики України від «інтервенціоністської», яка тривала до 2015 року з незначним занепадом внаслідок світової кризи у 2009-2010 роках, до «ліберальної» (горизонтальної). Горизонтальна промислова політика необхідна для виправлення «провалів» ринку і таким чином, сумісна з підходом щодо рівноправних умов бізнес-середовища.

Таке становище обумовлює вибір таких пріоритетних напрямів промислової політики як промислова модернізація, інноваційний розвиток та експортна орієнтація. Це дозволить «наздогнати» більш розвинуті країни, частково витіснити їх з ринків та «вбудуватися» в існуючі або нові ланцюги доданої вартості. Протекціонізм в цих умовах є недоцільним, він запобігає відкриттю ринків і створює умови для згортання внутрішньої конкуренції, а відтак і для зниження стимулів до технологічного оновлення виробництв та розробки інноваційних видів продукції та технологій.

Висновки. Отже, світовий досвід розробки промислових політик доводить, що дизайн промислової політики має бути таким, щоб розрізняти та реагувати на різні конкурентні виклики різних секторів економіки, які прагнуть до подальшого прогресу, що визначається межею міжнародної конкуренції.

Такі країни, як США, Німеччина, Франція, Фінляндія, Данія та інші, що мають високий рівень ВВП на душу населення, в ході свого економічного розвитку вдавалися до протекціонізму в умовах світових економічних криз, а в умовах економічної стабільності та необхідності стимулювання економічного зростання використовували інструменти інноваційної політики, зокрема, капіталовкладення та пільгове фінансування досліджень і розробок, створення інноваційної інфраструктури тощо. Країни з середнім рівнем доходу, до яких відносяться нові індустріальні країни, віддавали пріоритет інноваційній та технологічній політиці за умов тісної співпраці з бізнес-сектором та закладами освіти. Досвід країн з низьким рівнем доходу свідчить на користь експортної орієнтації економіки продукції, у виробництві якої країни володіють порівняльними перевагами. Певний успіх мала політика імпортозаміщення (наприклад, в Бангладеш), однак слідування структуралізму у формуванні концепції промислової політики обумовлює, як правило, переоцінку економічного потенціалу економік, у яких рівень ВВП на душу населення в декілька разів менший за рівень розвинутих країн, взятих за зразок розвитку.

Експортна орієнтація для країн з низьким та середнім рівнем розвитку дозволила свого часу їм міцно вбудуватися у глобальні ланцюги доданої вартості, що значно підвищило рівень їх соціально-економічного розвитку. Однак державне сприяння просуванню експорту трансформаційних економіках, зокрема, в Україні, має супроводжуватися розробкою та впровадженням програм технологічної модернізації економіки, циркулярної економіки, створенням умов для підготовки кадрів відповідної кваліфікації, а також сприянням розвитку інноваційної інфраструктури, яка б дозволила забезпечити зростання пропозиції вітчизняних товарів на глобальних ринках. Серед інших нагальних завдань вітчизняної промислової політики виступають підвищення доступу до фінансових ресурсів, полегшення реєстрації бізнесу, спрощення дозвільної системи та доступу до енергоносіїв, посилення правового захисту прав власності та посилення інституційної спроможності держави.

Список використаних джерел

1. Andreoni A. *Varieties of Industrial Policy: Models, Packages, and Transformation Cycles in «Efficiency, Finance, and Varieties of Industrial Policy: Guiding Resources, Learning, and Technology for Sustained Growth»*, ed. by A. Noman and J.E. Stiglitz, New York, Columbia University Press, 2017. P. 245-305
2. Дейнеко Л.В., Якубовський М.М., Шелудько Е.І. та ін. *Промислова політика посткризової економіки: кол. монографія ; за ред. Л. В. Дейнеко та. М. М. Якубовського; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України».* Київ, 2014. 316 с.
3. Lin J. Y. *New Structural Economics: A Framework for Rethinking Development and Policy.* Washington, 2012. 371 p.
4. Lin J. Y., Treichel V. *Making Industrial Policy Work for Development. Transforming Economies: Making Industrial Policy Work for Growth, Jobs and Development.* Ed. by Jose M. Salazar-Xirinachs, I. Nubler, R. Kozul-Wright. ILO, 2014. P. 65-78
5. Ramdoo I. *Industrial Policies in a Changing World: What Prospects for Low-Income Countries? E15Initiative.* Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum, 2015. 14 p.
6. Weiss J. *Industrial Policy in High-Income Economies. E15Initiative.* Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum, 2015. 6 p.
7. Guadagno F. *Industrial Policies in Lower-Middle-Income Countries. E15Initiative.* Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum, 2015. 11 p.
8. *Державна служба статистики України.* URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.03.2019 р.)
9. *Продуктивність праці та продуктивність капіталу.* Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Київ, 2018 р. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d5f5b5a2-7689-488d-afab-6420bb349679&title=ProduktivnistPratsiTaProduktivnistKapitalu> (дата звернення: 17.01.2019 р.)
10. Ohno K. *The Quality of Industrial Policy and Middle Income Traps: Comparing Vietnam with Other Countries.* VNU Journal of Science , Vol. 32, No. 1S, 2016. P. 179-189
11. CIP2018. UNIDO. URL: <http://stat.unido.org/database/CIP%202018> (дата звернення 24.01.2019 р.)
12. *Merchandise trade matrix – product groups, exports in thousands of United States dollars, annual UNCTADSTAT.* URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=24739> (дата звернення: 13.02.2019 р.)
13. *Розвиток промисловості для забезпечення зростання та оновлення української економіки: науково-аналітична доповідь / за ред. Дейнеко Л. В.; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України».* Київ, 2018. 158 с.

References

1. Andreoni, A. (2017). *Varieties of Industrial Policy: Models, Packages, and Transformation Cycles in «Efficiency, Finance, and Varieties of Industrial Policy: Guiding Resources, Learning, and Technology for Sustained Growth»*, ed. by A. Noman and J. E. Stiglitz, New York, Columbia University Press. P. 245-305.
2. *Promyslova polityka postkryzovoyi ekonomiky (2014).* [Industrial policy of post-crisis economy]; ed. by Deineko L. V.; Yakubovskiy M. M. NAS Ukraine. DU «Instytut ekon. ta prognoz. NAN Ukrayiny», Kyiv.
3. Lin, J. Y. (2012) *New Structural Economics: A Framework for Rethinking Development and Policy.* Washington, 371 p.
4. Lin, J. Y., Treichel, V. (2014). *Making Industrial Policy Work for Development. Transforming Economies:*

Making Industrial Policy Work for Growth, Jobs and Development. Ed. by Jose M. Salazar-Xirinachs, I. Nubler, R. Kozul-Wright. ILO. P. 65-78.

5. Ramdoo, Isabelle (2015). *Industrial Policies in a Changing World: What Prospects for Low-Income Countries? E15Initiative. Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum.*

6. Weiss, John (2015). *Industrial Policy in High-Income Economies. E15Initiative. Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum.*

7. Guadagno, Francesca (2015). *Industrial Policies in Lower-Middle-Income Countries. E15Initiative. Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) and World Economic Forum.*

8. State Statistical Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukr.]

9. *Produktyvnist' pratsi ta produktyvnist' kapitalu (2018). [Labour productivity and capital productivity]. Kyiv, Ministerstvo ekonomichnogo rozvytku i torgivli Ukrainy. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d5f5b5a2-7689-488d-afab-6420bb349679&title=ProduktivnistPratsiTaProduktivnistKapitalu> [in Ukr.]*

10. Ohno, K. (2016) *The Quality of Industrial Policy and Middle Income Traps: Comparing Vietnam with Other Countries. VNU Journal of Science, Vol. 32, No. 1S. P. 179-189*

11. CIP2018. UNIDO. URL: <http://stat.unido.org/database/CIP%202018>

12. *Merchandise trade matrix – product groups, exports in thousands of United States dollars, annual UNCTADSTAT. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=24739>*

13. *Rozvytok promyslovosti dlia zabezpechennia zrostannia ta onovlennia ukrayinskoyi ekonomiky [Development of industry for growth and renewal of the Ukrainian economy]; ed. by Deineko L.V., NAS Ukraine. DU «Instytut ekon. ta prognoz. NAN Ukrainy», Kyiv, 2018, 158 p.*

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Дейнеко Людмила Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач відділу промислової політики ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

вул. Панаса Мирного, 26, м. Київ, 01011, Україна

e-mail: deinekolv@gmail.com

orcid.org/0000-0003-0540-5413

Researcher ID: K-3071-2017

Циплицька Олена Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу промислової політики

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

вул. Панаса Мирного, 26, м. Київ, 01011, Україна

e-mail: o.liakhovetz@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3803-9421>

Researcher ID: T-7569-2017

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Дейнеко Людмила Викторовна, доктор экономических наук, профессор, заведующая отделом промышленной политики

ГУ «Институт экономики и прогнозирования НАН Украины»

ул. Панаса Мирного, 26, м. Киев, 01011, Украина

e-mail: deinekolv@gmail.com

Цыплицкая Елена Александровна, кандидат экономических наук, доцент, научный сотрудник отдела промышленной политики

ГУ «Институт экономики и прогнозирования НАН Украины»

ул. Панаса Мирного, 26, м. Киев, 01011, Украина

e-mail: o.liakhovetz@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHORS

Deineko Liudmyla Viktorivna, Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Department of Industrial Policy Institute for economics and forecasting NAS of Ukraine

26, Panasa Myrnoho, Kyiv, 01011, Ukraine

e-mail: deinekolv@gmail.com

Tsyplitska Olena Oleksandrivna, PhD in Economics, Associate Professor, Researcher of Department of Industrial Policy

Institute for economics and forecasting NAS of Ukraine

26, Panasa Myrnoho, Kyiv, 01011, Ukraine

e-mail: o.liakhovetz@gmail.com

Подано до редакції 10.04.2019

Прийнято до друку 06.05.2019